

Wat is een offer?

Jos Quak

24 september 2016
Drachten

1. **Wat staat er over offers in Ki Tavó?**
2. **Wat staat er over offers in de Thora?**
3. **Wat staat er over offers in het Nieuwe Testament?**
4. **Hebreeuws.**
5. **Een stukje Hebreeuws over offers.**

1.

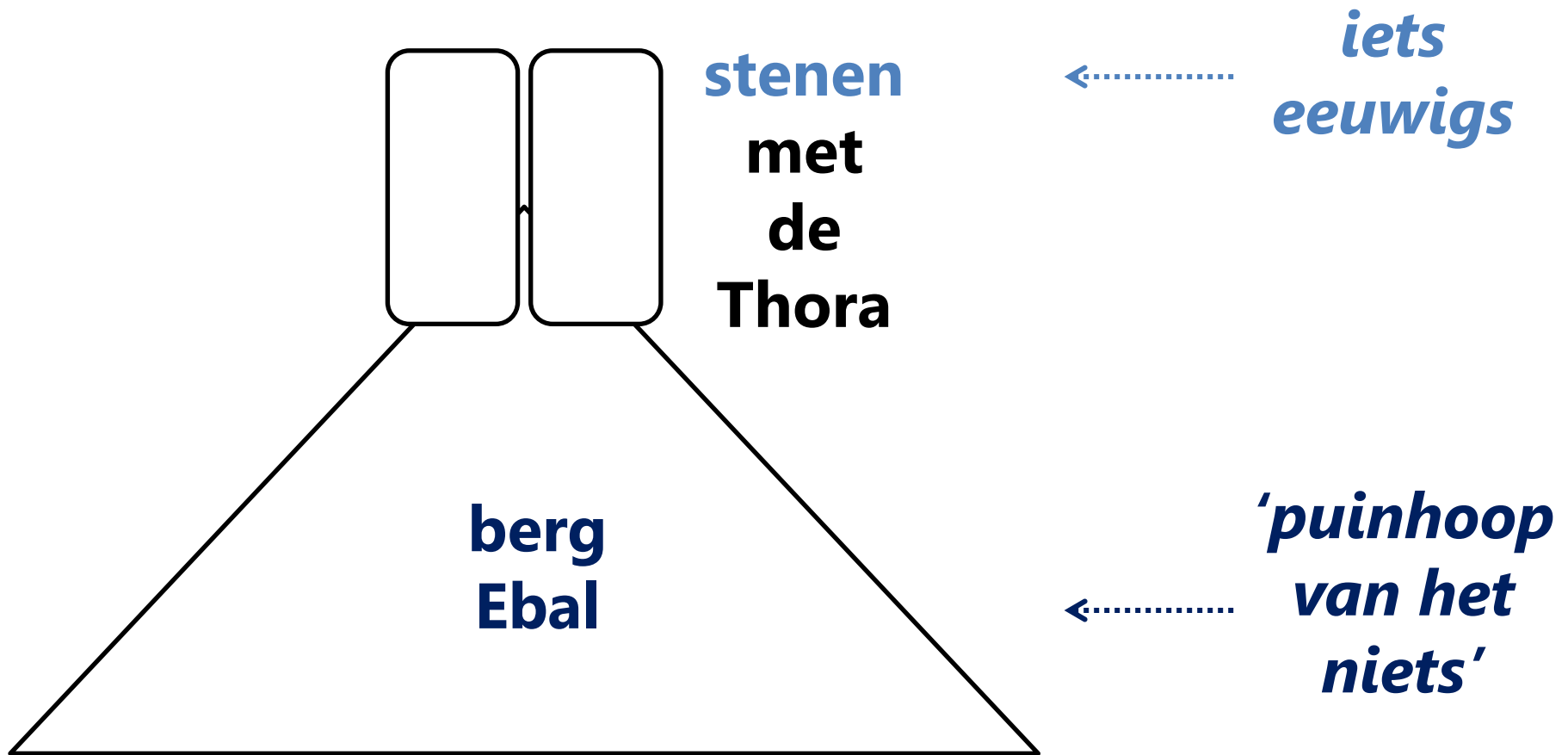
**Wat staat er over offers
in Ki Tavó?**

Een stukje uit Ki Tavó, het Thoragedeelte van deze week:

“Op de dag
dat ge de Jordaan zult oversteken
naar het land
dat de ENE, je God, je geeft
zul je je grote **stenen** doen opstaan
(..) schrijven zul je op hen
(..) **alle woorden van dit onderricht (Thora)**
(..) na uw oversteek van de Jordaan
zult ge deze **stenen** doen staan, op de **berg
Ebal (puinhoop van het niets)**

Deuteronomium27:2-4 (Naardense Bijbel)

Stenen met de Thora op de berg *Ebal*:

Vervolg van het stukje uit Ki Tavó:

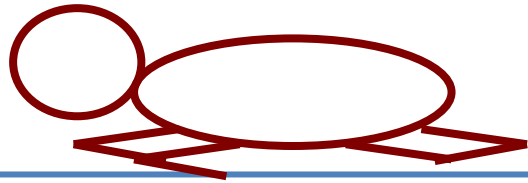
“Bouwen zul je daar dan een **altaar**
(..) **van stenen** over hen zul je **geen ijzer**
(oorlogsmateriaal) zwaaien
van **héle stenen** bouw je het **altaar**

(..) doe daarop dan opgaan **opgangsgaven**

(..) ook **vredesgaven** zul je er **offereren**”

Deuteronomium 27:5-8 (NB)

Altaar van hele stenen waarop offers worden gebracht:

offer

altaar van
HELE
stenen

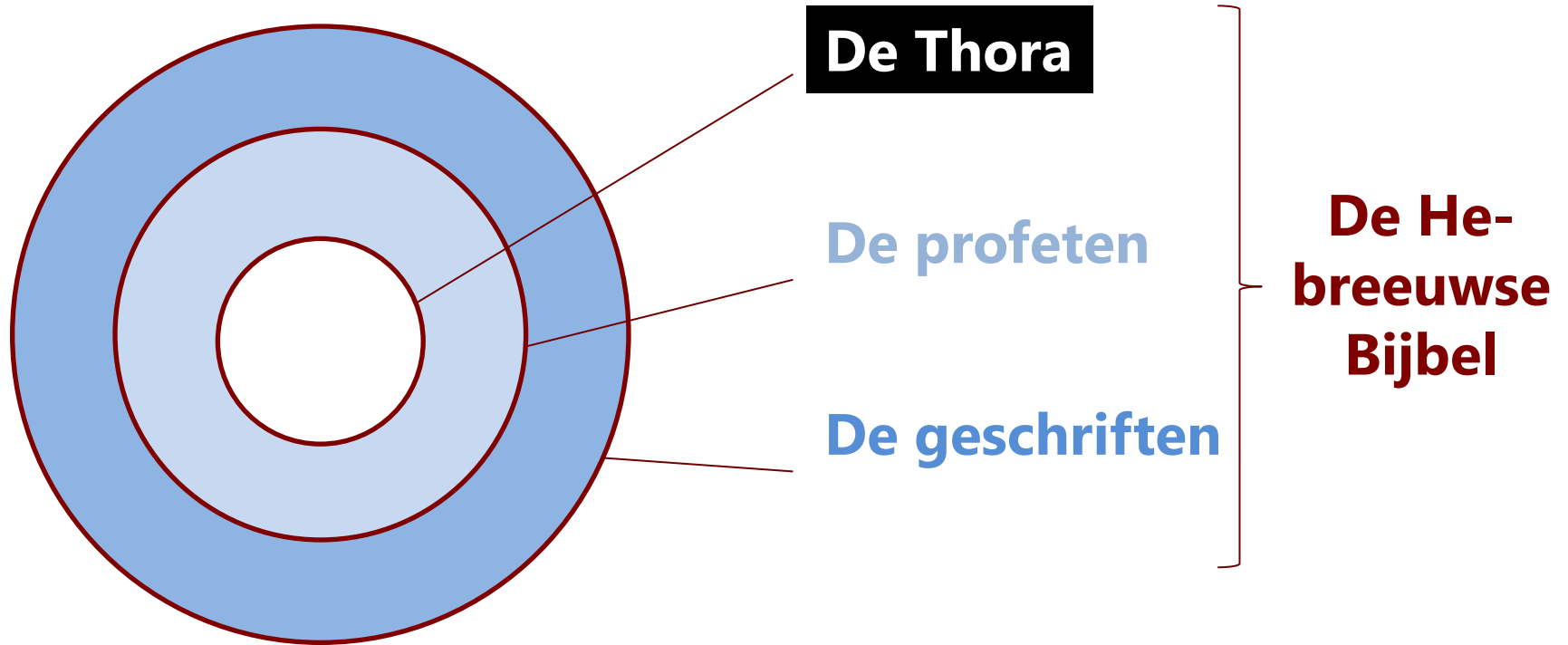

VREDE
*geen ijzer (geen
oorlogsmateriaal)*

2.

**Wat staat er over offers
in de Thora?**

De Hebreeuwse Bijbel

De weg door de Thorah

**BIJ GOD
(paradijs)**

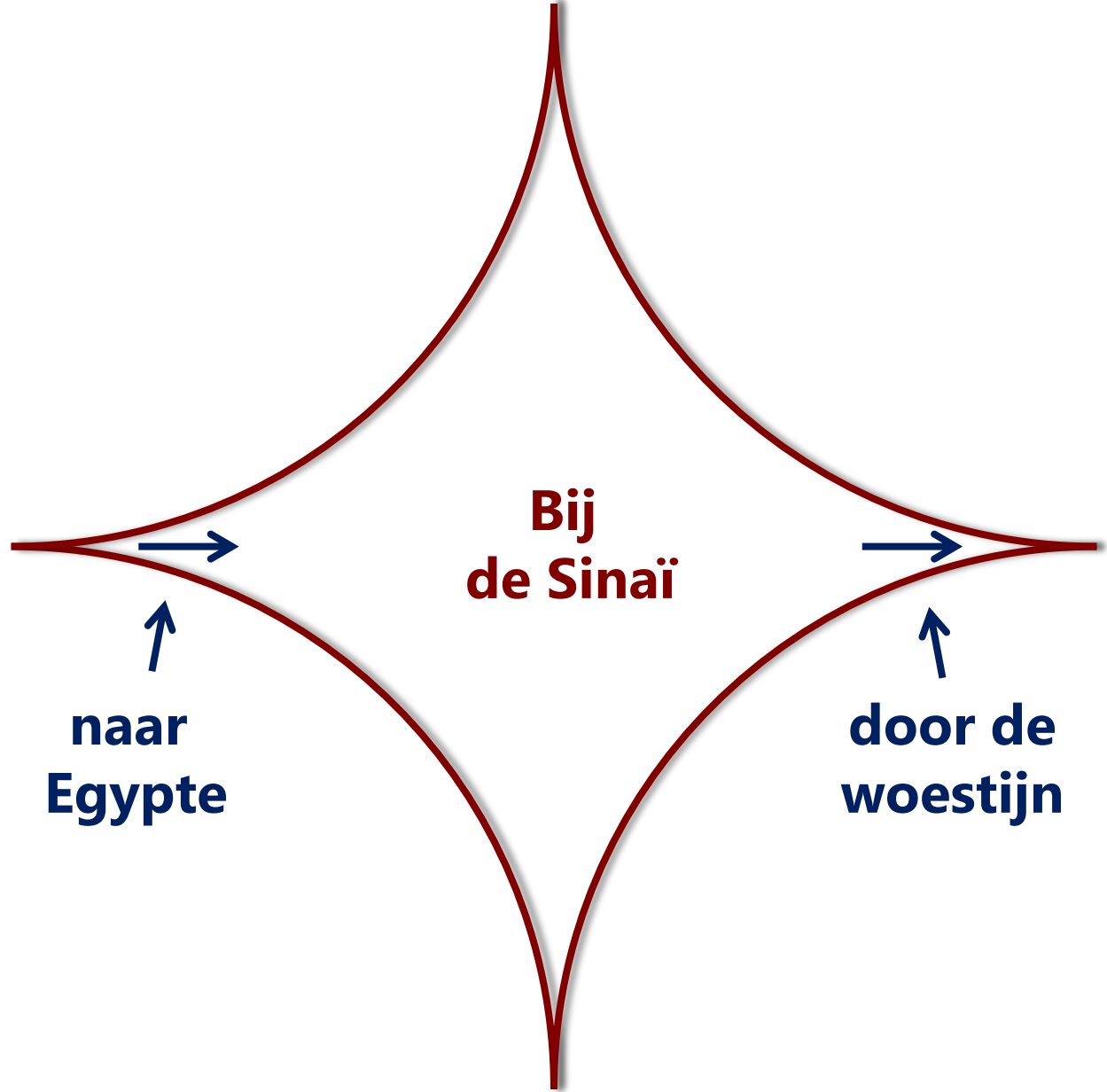
**naar
Egypte**

**Bij
de Sinai**

**door de
woestijn**

**BIJ GOD
(beloofde
Land)**

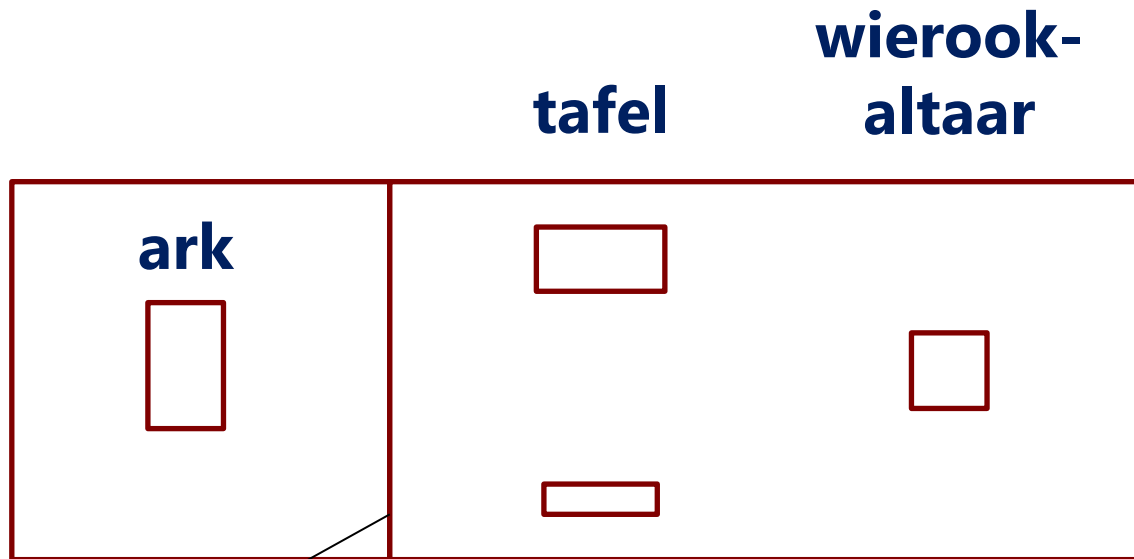
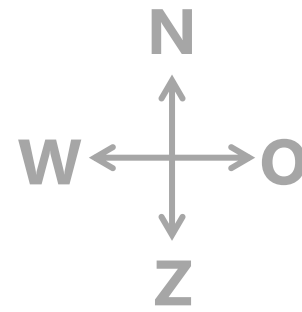

Bij de Sinai

(Exodus 19 – Numeri 10)

Oude verbond	Nieuwe verbond
1. God sluit het verbond met Israël en maakt stenen verbondsplaten .	4. God vernieuwt het verbond met Israël en maakt nieuwe stenen verbondsplaten .
2. God toont Mozes een beeld van zijn woning .	5. Mozes laat de woning bouwen.
3. Israël offert voor een gouden kalf en Mozes maakt daar een einde aan.	6. God legt uit hoe Israël heilig kan blijven en offers in die woning kan brengen.

Woning van God (*misjkan*)

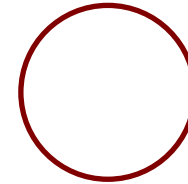
voor-
hangsel

kande-
laar

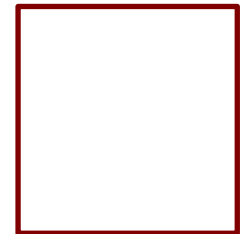
allerheiligste

heilige

was-
vat

offer-
dier

offer-
altaar

voorhof

Bij God komen

Het Hebreeuwse woord voor offeren

offergave = **qorban** = **toenaderingsgave**

offeren = **qaràv** = **doen naderen**

offeren is dus naderen (tot God)

qèrèv = **inwendige, midden**

offeren is dus tot de kern komen

De mens nadert tot God

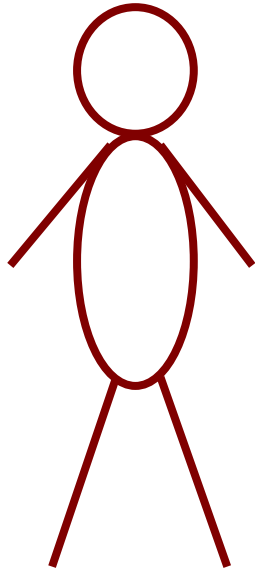
"Adam (*mens*):

stel, doen **naderen (qorban)** wil één van
u

een **toenaderingsgave (qaràv)**
tot de ENE (..)
uit het vee,
uit het rundvee of uit het wolvee,
zult ge als uw **toenaderingsgift
(qorban)** doen **naderen (qaràv)**"

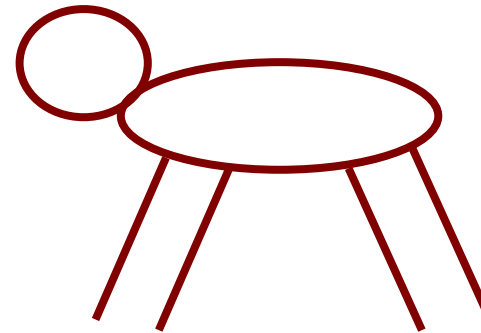
Leviticus 1:2 (NB)

De mens brengt zijn vee mee

**mens = adam = ik lijk
op
(*damah* = *lijken op*)**

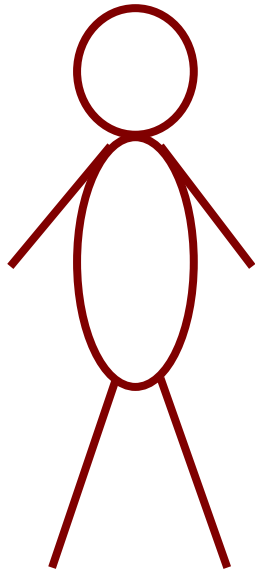
gericht op God

**vee = bəhemah = in het
rumoer
(*hamah* = *rumoeren*)**

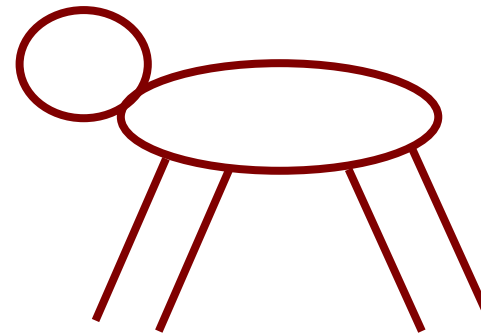
**gericht op de zintuiglijke
wereld**

Die mens en dat vee zijn wij zélf

Onze **nəsjamah** = onze
ziel die is **geschapen**
naar **Gods beeld** = **ons**
eigenlijke ik

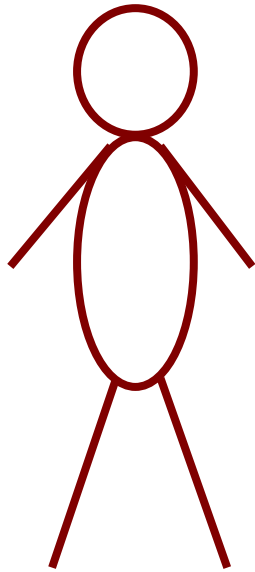
gericht op God

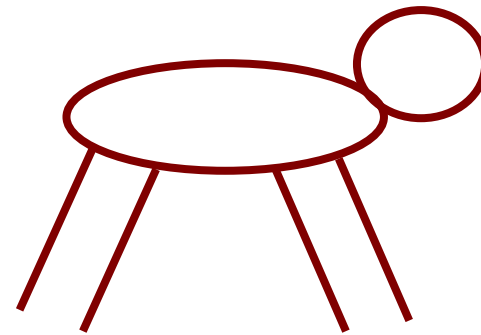
Onze **nèfèsj** = onze **licha-**
melijke ziel = **onze psy-**
che

gericht op de zintuiglijke
wereld

Ons probleem

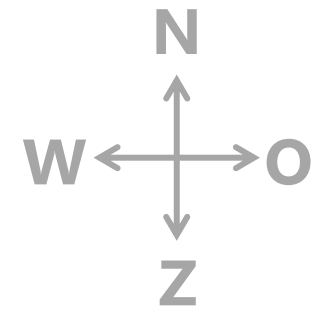

Onze **nəsjamah** is **losge-
raakt van** zijn **origineel**
(ons **eigenlijke ik** is zijn
basis kwijt)

Onze **nèfèsj** **dwaalt rond**
(onze **psyche** laat zich
leiden door wat er in hem
omgaat)

Hoe we weer bij God komen

**hier woont
God tussen
cherubs**

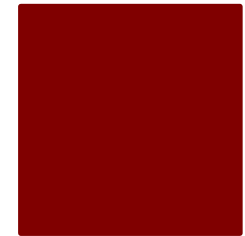
**wierook-
altaar**

**offer-
dier**

mens

priester

**offer-
altaar**

**voor-
hangsel**

allerheiligste

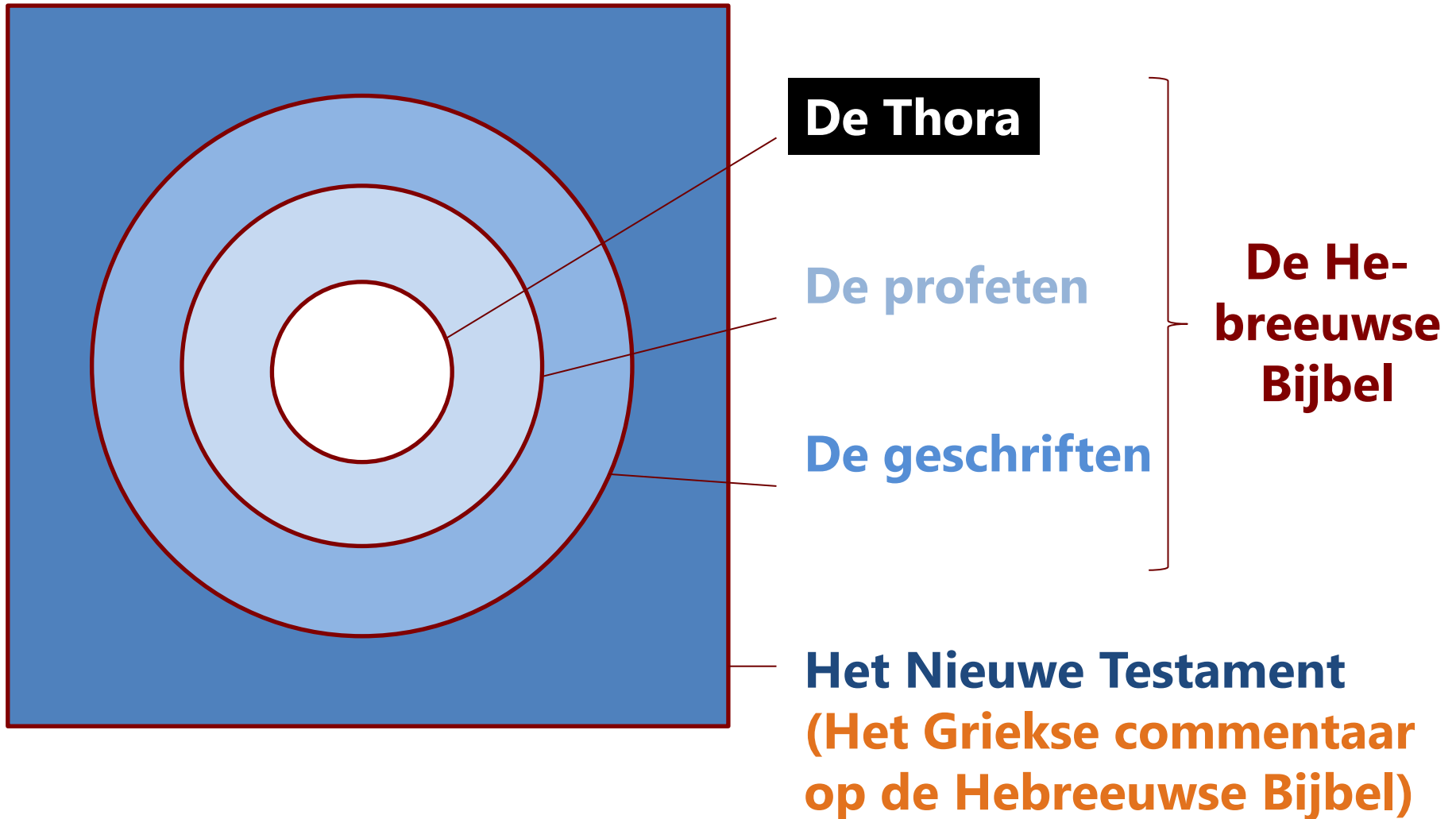
heilige

voorhof

3.

**Wat staat er over offers
in het Nieuwe Testament?**

De Hebreeuwse Bijbel en het Nieuwe Testament

De woning is gemaakt naar een hemels voorbeeld

"Zij (*de joden in die tijd*) vereren een **aanduiding** en **schaduw** van de **hemelse dingen**, zoals Mozes ingefluisterd kreeg (..)

'zie toe dat je alles (*van de woning*) maakt naar het **(hemelse) voorbeeld (thàvnīth)** dat jou is getoond op de berg!' (*Exodus 25:40*)."

Hebreeën 8:5 (NB)

Het hemelse voorbeeld is Jezus

“Op het laatst, in deze dagen,
heeft Hij (*God*) gesproken tot ons
in een **zóón (ben)*** (..)
Hij is **afstraling** van Zijn glorie
en **afdruk** van Zijn bestaan; (..)
reiniging van de zonden is zijn daad;
hij is gezeten
ter rechterhand van de majesteit
in den hoge.”

Hebreeën 1:2-3 (NB)

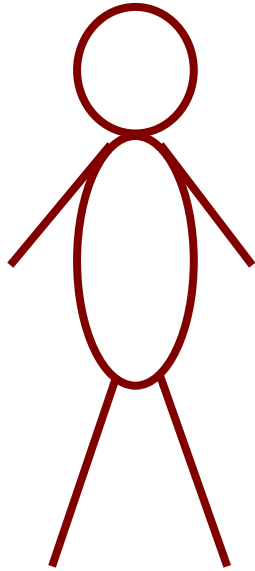
* **Ben (zoon)** en **thàvnīth (voorbeeld)** hebben dezelfde stam.

“Christus is gekomen,
als **hogepriester** van
de **komende goede dingen**,
en is door de **grotere** en
volmaaktere tent heen, die
niet met handen is gemaakt,
dat is: niet van deze schepping,
en **niet door het bloed van**
bokken en kalveren, maar
door zijn **eigen bloed**
eens-en-voorgoed binnengegaan
in het Heilige, en heeft daar
eeuwige verlossing gevonden.”

**Ook alles wat
in de woning
gebeurt, ver-
wijst naar Je-
zus**

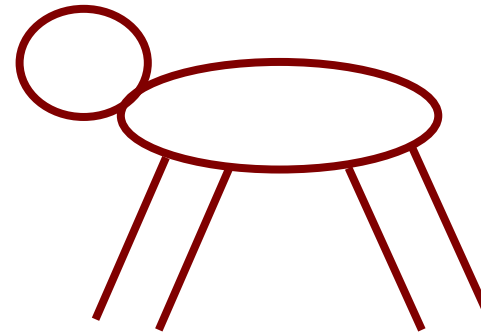
Hebreeën 9:11,12 (NB)

Jezus brengt ons bestaan hier naar God

“De tweede **mens (Adam)**
is uit de hemel.”

1 Korintiërs 15:47 (NB)

“‘Onze zonden heeft
hij gedragen’ (*Jesaja
53:4*),
in zijn **lichaam**,
op het hout (*het kruis*).”

1 Petrus 2:24 (NB)

Jezus is nu bij God

“Christus is **niet** ingegaan
in **heiligdommen met handen gemaakt,**
(..) maar in de **hemel zelf,**
om nu voor ons te verschijnen
voor het aanschijn van God.”

Hebreeën 9:24 (NB)

Wat met Jezus gebeurt, gebeurt met ons

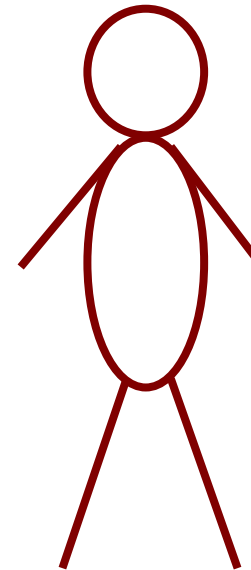
“Of is het u onbekend
dat wij allen
die **in Christus Jezus** zijn **gedompeld** (*gedoopt*)
in zijn dood gedompeld zijn?
Dus zijn wij met hem **begraven**
door de **dompeling** in de dood, opdat
zoals Christus uit de doden is **opgewekt**,
door de glorie van de Vader,
zo ook wij
in vernieuwing van leven
zullen wandelen.”

Romeinen 6:3-4 (NB)

Wat met Jezus gebeurt, gebeurt met ons

met Jezus **gestorven**

met Jezus **opgewekt**

Wat met Jezus gebeurt, gebeurt met ons

“Hij (God) heeft ons
in Christus Jezus mee-opgewekt
en met hem een **zetel** gegeven
in de hemelse gewesten.”

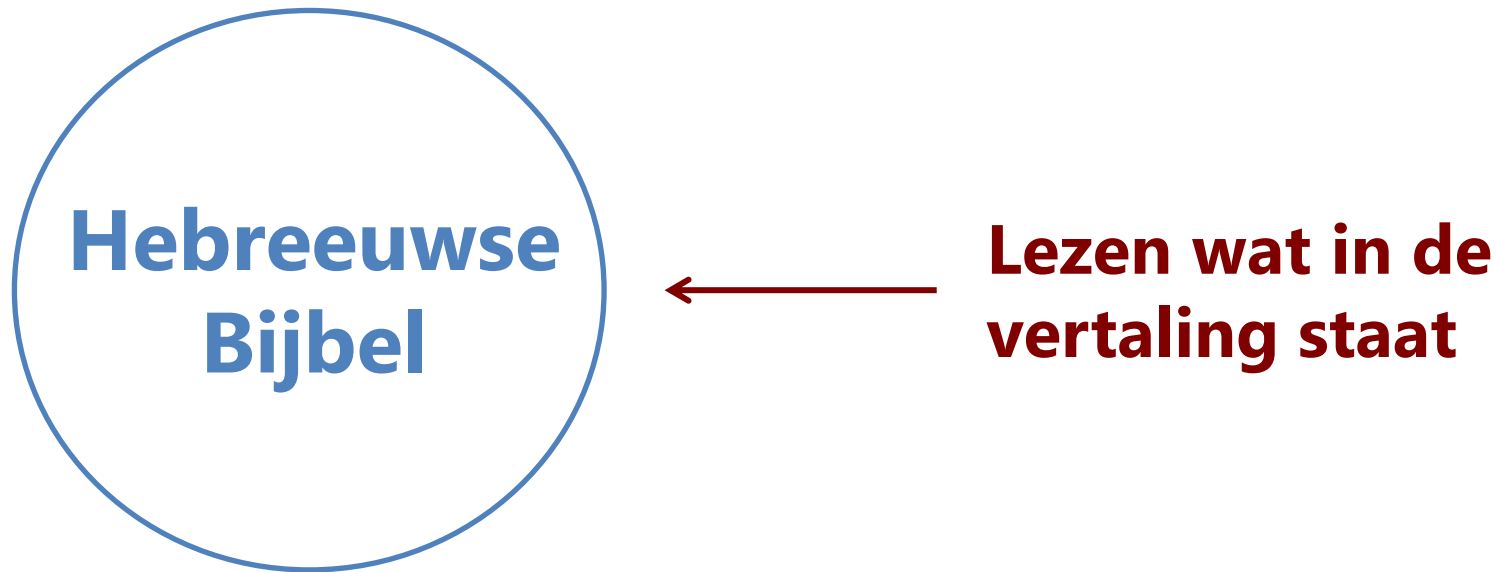
Efeziërs 2:6 (NB)

4.

Hebreeuws

Hoe lees je de Hebreeuwse Bijbel?

1. Wat nu vaak gebeurt:

- **Vertalen is kiezen** dus je mist veel
- Wat je leest lijkt oud (*tenten, offers, enzovoort*) en dus **niet meer van deze tijd**

Hoe lees je de Hebreeuwse Bijbel?

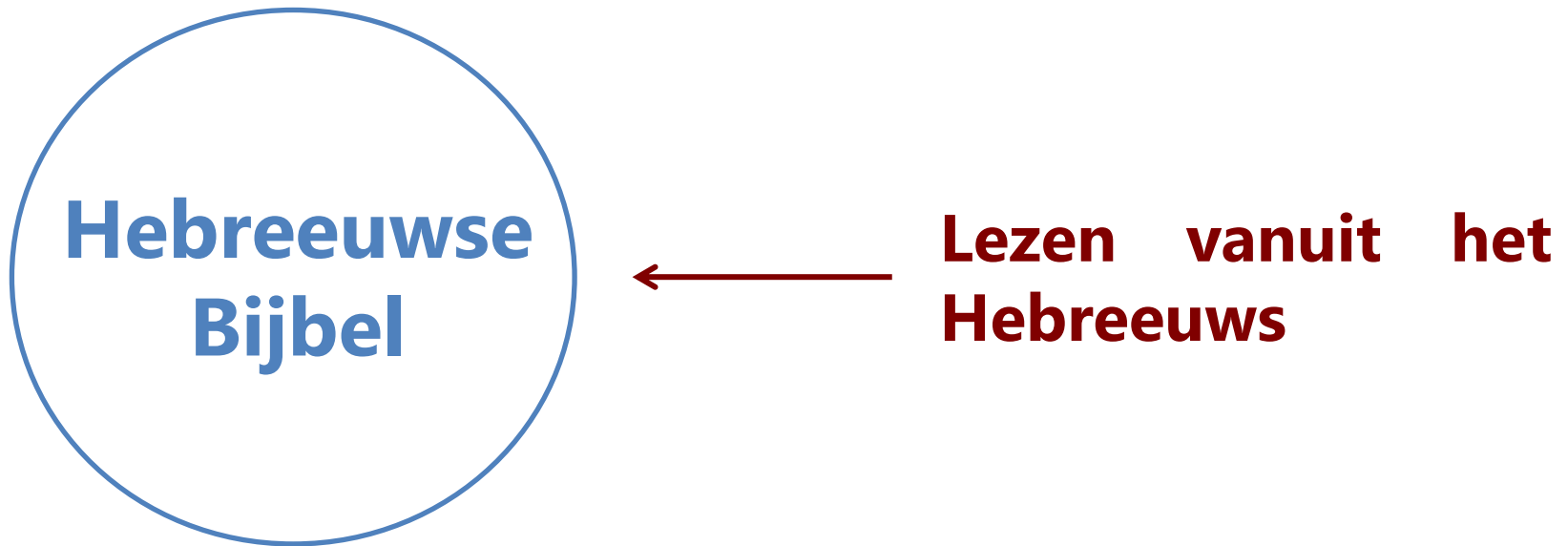
2. Een (traditioneel) christelijke leeswijze:

- Alles heeft te maken met **Jezus** en zijn **volgelingen**
- Je komt **dieper** in het verhaal zelf. Je ziet **betekenissen**

Hoe lees je de Hebreeuwse Bijbel?

3. Een (traditioneel) joodse leeswijzer:

- Hebreeuws komt van de '**andere kant**', van **God** ('**Ebèr** = **andere kant**)
- In het Hebreeuws geeft **God** precies weer wat iets **betekent**

Hoe lees je Hebreeuws?

1. Wat nu vaak gebeurt:

Je kijkt alleen naar **woorden**

- Om de **betekenis** te achterhalen, kijk je naar de plaats waar het woord in de **zin** / het **gedeelte** staat.

VOORBEELD:

'En God
schept
de mens'
(Gen 1:27a)

'En schept'

Wà-jivra

'God'

Èlohīm

'de mens'

eth-ha-
adam

zinsdeel

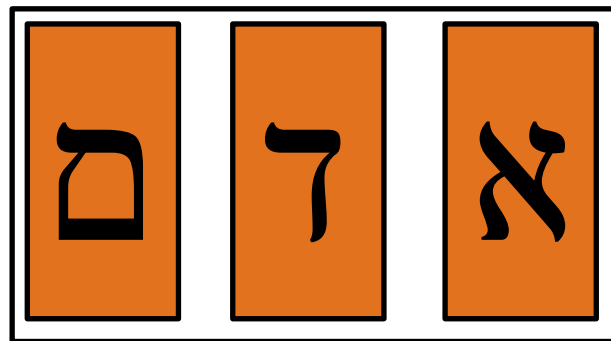
Hoe lees je Hebreeuws?

2. Een (traditioneel) joodse leeswijzer:

Je gaat uit van de **letters**

- Elke **letter** is ook een **getal** en daardoor **iets exacts**.
- Elke **letter** heeft een **vaste betekenis** die hij behoud in èlk woord waarin hij vóórkomt.

**VOOR
BEELD:
'Adam'**

leesrichting
←

40
water

4
deur

1
*runder
hoofd*

- Woorden waarin **dezelfde letters** staan **horen bij elkaar**. Hun **betekenissen** dus ook.

leesrichting

אדם = **Adam** = mens

דם = **dam** = bloed

דמה = **damah** = lijken op

דומה = **domah** = stilte

אדם = **adom** = rood, blozen

אדמה = **àdamah** = aarde, bouwland

אדום = **èdom** (*volk of gebied van Ezau*)

סדם = **Sodom** = slangenbloed

de letters
d en **m**

5.

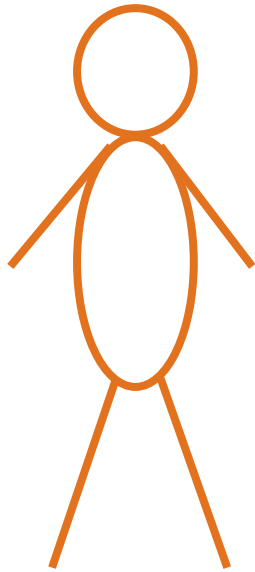
**Een stukje Hebreeuws
over offers**

Een voorbeeld van een tekst uit Leviticus

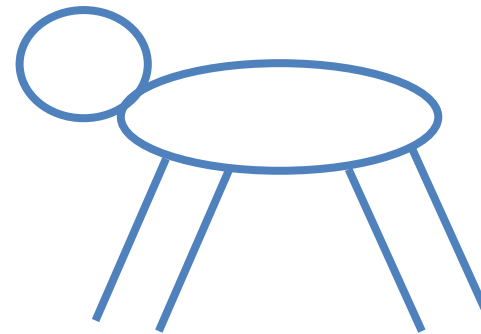
**Een opgangsgave
met rundvee**

Leviticus 1:2-9

De mens en zijn dier

de mens
= wie we
eigenlijk zijn
(gericht op God)

zijn dier
= wat ons leven
hier is
**(gericht op de
zintuiglijke wereld)**

**Het dier
uit
Leviticus 1:2-9
is een opgangsgave**

“Zijn toenadering (is) een **opgangsgave***
(‘olah)’”

Leviticus 1:3 (NB)

* dat wordt ook wel vertaald als ‘brandoffer’

Wat is een opgangsgave?

'olah = opgangsgave

'alah = opstijgen, naar een hoger gelegen gebied gaan, zich verheffen

'al = op, boven

Een **opgangsgave** is dus een **gave** die **opstijgt, naar boven gaat**, waar **God** is.

Alles gaat in rook op, wordt een **geur** die **opstijgt** naar **God**.

**Het dier
uit
Leviticus 1:2-9
is een rund**

“Uit het **rundvee (baqar)**”

Leviticus 1:3 (NB)

Wat is een rund?

baqar = rund

baqàr = toezicht houden op, onderzoeken van

Het **rund** heeft te maken met ons **verstand**.
Als we alleen daar op afgaan, wordt dat onze **afgod**.

We kunnen ons **verstand** ook offeren. Dan brengen we het bij **God**, brengen het in aanraking met **dat wat ons verstand te boven gaan**.

Wat zijn de voorwaarden om dat rund te offeren?

“Zijn toenadering (..) moet (..) **mannelijk (zachar)** en **volmaakt (thamīm)** zijn”

Leviticus 1:3 (NB)

“**Welgevallen (ratsōn)**”

Leviticus 1:3 (NB)

Voorwaarde 1

Het rund moet **mannelijk** zijn

zachar = mannelijk

zachàr = herinneren

Het **rund** heeft te maken met ons **verstand**.
Dat moet zich **herinneren** waar het vandaan
komt, namelijk van **God**. Daar moet het ook
weer naar toe gebracht worden.

Voorwaarde 2

Het rund moet **volkomen** zijn

thamīm = geheel, gaaf
thom = volkomenheid

Het **rund** heeft te maken met ons **verstand**.
Dat mag **geen leegte** bij zichzelf ervaren. Want
dan wil je die opvullen. Je hebt dan een reden
om **God** op te zoeken. Het gaat dan niet meer
om **God** zèlf.

Voorwaarde 3

Het rund moet met **welbehagen** gebracht worden

ratsōn = welbehagen

ratsah = behagen scheppen in

roets = rennen

Je moet het **fijn vinden** om je **rund**, je **verstand**, bij **God** te brengen.

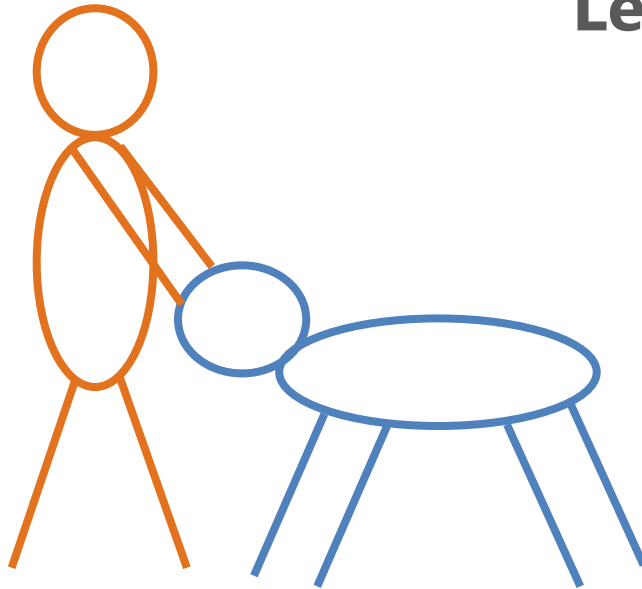
Je moet het zèlf **willen**.

Als je ergens door **gedwongen** wordt, geldt het niet.

Wat jij, mens, dan moet doen (1)

“Met zijn hand **(jad)** zal hij steunen op de kop **(rosj)** van de opgangsgave.”

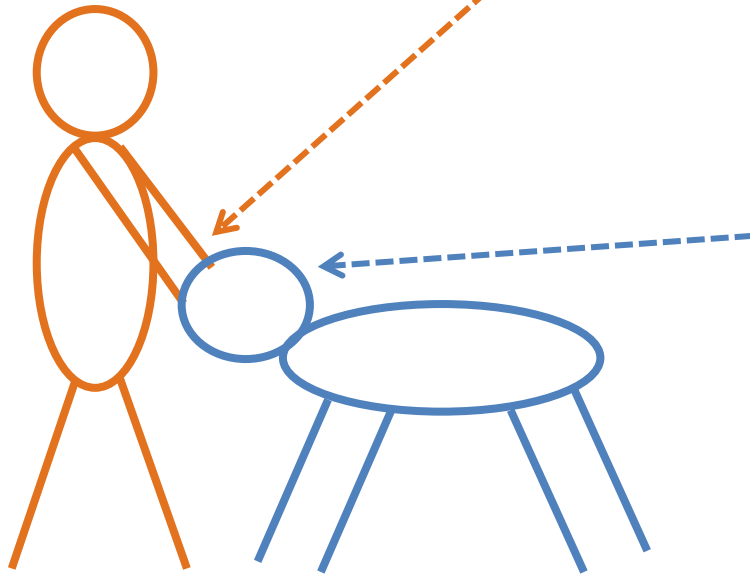
Leviticus 1:4 (NB)

Hand en hoofd

jad = hand, kracht

Een **hand** hebben is **kracht** hebben om iets tot stand te brengen

rosj = hoofd, totaal

In je **hoofd** is **heel** je lichaam aanwezig.

Wat jij, mens, dan moet doen (2)

“Kelen* (**sjachàt**) zal hij het runderjong.”

Leviticus 1:5 (NB)

* Ritueel slachten

Kelen van het dier

“De **bezieling*** van het vlees,
in het **bloed** zit die.”

Leviticus 17:11

* je **nèfèsj**, je **lichamelijke ziel**, je **psyche**

Je **psyche** is geneigd om zich in haar eigen wereldje **op** te **sluiten**.

Om bij **God** te komen, moet ze eerst **naar buiten treden**. De “**kring** van het **bloed**” moet worden doorgesneden.

Nu neemt de **priester** (kohen) het over

leesrichting
←

כהן

hen als

Priester betekent dus:

= **als hen**

= **als de engelen** (*volgens de Joodse overlevering*)

Net als de engelen zorgen priesters voor contact tussen Gods wereld en onze wereld

De **priester** brengt het bloed (**dam**) naar het offeraltaar (**mizbeàch 'olah**)

“Doen naderen zullen (...) de priesters,
het bloed (**dam**),
en het (..) rondom over het altaar
(**mizbeàch**) sprenkelen.”

Leviticus 1:5 (NB)

Het bloed (**dam**) gaat naar de hoeken van het offeraltaar (**mizbeàch 'olah**)

mizbeàch 'olah
'slachtplek
van het
opgaan'
(naar **God**)

In het **bloed** zit je
psyche

Dat **draaide** eerst
rond in zichzelf (*alles bleef hetzelfde*)

En gaat **nu** naar de
hoeken (*de gang der dingen wordt **doorbroken***)

De één en de vier

leesrichting ←

א **ד** **מ**

↑ ↑ ↑

1 **4** **40**

= **Adam** = mens = 1-4-40

1 = het **getal** van **God**

4 = het **getal** van **deze wereld**

leesrichting ←

ד **מ**

↑ ↑

4 **40**

= **dam** = bloed = 4-40

Dat gaat **naar** de **4 hoeken**
van het **altaar**

Het dier wordt ontdaan van zijn huid ('or)

“Villen zal hij de opgangsgave.”

Leviticus 1:6 (NB)

Licht (or) en huid ('or)

Licht (or) begint met een **alèf = 1**
= eenheid = God.

Licht staat voor **contact met**
God.

Huid ('or) begint met een **àjin =**
70 = veelheid = deze wereld.

Huid staat voor **contact met**
deze wereld.

Contact met God

Je **straalt licht (or)** uit
(Jezus, Mozes, Adam en Eva in het paradijs)

Val

Je merkt dat
je **naakt** ben

Opstijging (offer)

Je hebt **geen
huid** meer nodig

Contact met deze wereld

God geeft je een **huid ('or)**
om je te **beschermen**
(Adam, Eva en wij allen buiten het paradijs)

Het dier wordt in stukken verdeeld die vervolgens worden geordend

"Zal hij de opgangsgave

(..) **opdelen (nethàch)** in haar **delen (nethàch)**

(..) **vuur** aangeven op het altaar.

Stukken hout (..) **schikken ('aràch)** op het **vuur**.

Rangschikken ('aràch) (..) de **delen (nethàch)**

(..) op de stukken hout op het **vuur**

op het altaar."

Leviticus 1:6-8 (NB)

In stukken verdelen (**nethàch**) en ordenen (**'aràch**)

De **éénheid** die je leven hier heeft, heb je **zèlf** gemaakt.

De priester maakt de **éénheid** in je leven ongedaan en **ordent ('aràch)** de **stukken (nethàch)** weer zoals **God** dat wil hebben

Ingewand en **poten** worden **gewassen**

“Zijn **ingewand** (**qèrèv**) en zijn **poten** (**kara'**)
wast hij met **water** af.”

Leviticus 1:9 (NB)

Ingewand en poten

qèrèv = ingewand(en), inwendige, midden

qaràv = naderen

Het **ingewand** staat voor alles wat je van je leven tot **God** doet **naderen**

kara' = onderpoot

karà' = (de knieën) buigen, neerknielen

De **poten** staan voor alles wat je in je leven laat **buigen** voor **wat hoger is dan jezelf**, namelijk **God**.

Wassen

Wassen doe je met **water**. Volgens de Overlevering staat **water** voor de **tijd die geldt voor onze wereld**

leesrichting

מים

= **màjim** = water

ים

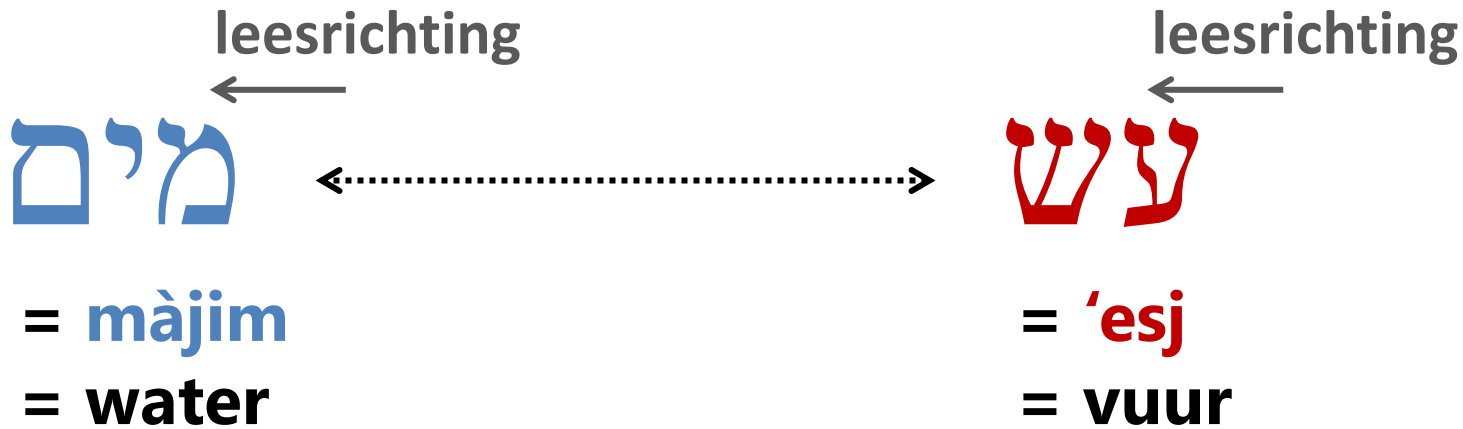
= **jam** = zee

יום

= **jōm** = dag

De **tijd** maakt je geschikt om de dingen in je leven op de juiste manier tot **God** te laten **naderen**

Vuur verbrandt het dier

De **langzame** tijd
De tijd van **onze wereld**

De **snelle** tijd
De tijd van **God**

In het **vuur** wordt ons leven veel **dieper gereinigd** dan in het **water**. We kunnen niet meer blijven leven zoals we gewend waren. We leven nu in **Gods wereld**.

Een **priester** is een middelaar

De mens
(Adam)
slacht
zelf
zijn **dier**

De **priester**
(kohen)
brengt
het **dier**
naar het
offeraltaar
waar het
verbrandt

De **geur**
stijgt op
naar **God**

De geur stijgt op naar God

“Dan laat de priester het geheel
in rook opgaan (qatàr) op het altaar:
als ‘opgang’, vuuroffer,
reuk (rejàch) die-tot-rust-brengt
voor de ENE!”

Leviticus 1:9 (NB)

Wierook

Qatàr = als rookoffer verbranden, wieroken

Een **dier** heeft **geen goede geur**.

Een **plant** heeft wèl een **goede geur**

Het **dier** krijgt door het verbranden net als **planten** een **goede geur**.

Het **altaar in de voorhof** gaat op die manier lijken op het **altaar in het heilige** waarop **wierook** gebrand werd.

Reuk en geest

leesrichting
←
רוח = **rejàch** = reuk
= **roeàch** = geest, wind

Ons leven hier stijgt op als **geest**, **roeàch** en gaat naar God toe.

De geheelde mens

nəsjamah = de **ziel** die is
geschapen naar **Gods beeld**
= **ons eigenlijke ik**

roeàch = de **geest** die de
nəsjamah en de **nèfèsj** met
elkaar in contact brengt

nèfèsj = de **lichamelijke ziel**
= **onze psyche**

ons leven bij God

VERBINDING

ons leven hier

**Meer kun je vinden
op mijn website:**

www.lodebar.net